

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Jánosfőherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, július 6.

„Atyafiak és fiahordók“.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

„Mély és súlyos aggodalmakkal látjuk, hogy az új rendszer már a berendezkedésnél nem tud megszabadulni a régi, elavult politikának a mótelyétől.“ Az atyafiságok jelentkeztek s a kormány nem volt elég erős, hogy visszaverje őket. A napokban megjelenik a főispáni kinevezések első turnusa és úgy halljuk, hogy olyan jelenségek mutatkoznak majd ebben a névsorban, amelyben kevés gyönyörűségünk lesz. — Ugy tudjuk, hogy például Széchenyi Aladár gróf huszonnégyesztendő fia, Széchenyi György gróf, Zemplén főispánja lesz. Széchenyi Aladár gróf Aradon Tisza ellenjelöltje volt, a főrendiházban hallottunk tőle néhány egész rendes felszólalást, de hát Széchenyi Aladár huszonnégy esztendő fia, mint a választójogi kormány bizalmi embere, egy fontos megye élén, talán mégsem a leggyönyörűbb megoldás. Sopron megye élére Cziráky József gróf kerül, aki Pallavicini György öröf sógora. A néppárt alvezérének, Rakovszky Istvánnak fia, aki mögött tudunkal nincs nagytartalmu politikai mult — dragonyos kapitány —, szintén egy megye élére került, mert duzzogott az apja.

Bolgár Ferenc ugyan nem duzzogott, de a fia, akinek államférfiai multja eddig ismeretlen előttünk, szintén főispán lesz. A belügyminiszter, Ugron Gábor, aki maga is új ember, ekkora felelősségű pozícióban, Csik vármegye számára nem talált kitünőbb embert, mint Ugron Andrást, aki nemcsak névrokona. Véletlenül testvére is. Marostorda vármegye Joksmann Nándor, Marosvásárhely Joksmann István vezetése alatt indul majd az új, boldogabb jövő felé. A két államférfiu szintén rokonságban van a belügyminiszterrel. A földművelésügyi miniszteriumot sem lehet elhanyagolni, tehát Mezössy Béla miniszter testvére is főispán lesz. A kultuszminiszterium Tolnának ad főispánt Apponyi Géza gróf fia, ifjabb Apponyi Géza személyében, aki viszont Apponyi Albert grófnak névrokona, sőt valóságos rokona. Bottlik István, akinél jobb államtitkárt keresve sem lehet találni, testvérét, Bottlik Józsefet vezeti be karonfogva egy főispáni székbe. — Justh Gyula személyét bizonyára legmélyebb és őszintébb tiszteletünk övezi. Justh János, Justh Gyula fia, Csanád és Hódmezővásárhely főispánja lesz. Biz legalább annyiban szerencsésebb választás, hogy Justh János erélyes ember és erélyesen választójogos lesz bizonyára Jakabffy Gyula, Baja és Ujvidék főispánja is, aki Justh Gyulának veje.

A személyek ellen nincs kifogásunk. Nem is igen lehetne, mert hisz jobbra ismeretlen multu és működésü fériak, akik eddig még szűkebb körben sem tűntek fel. A módszerekről azonban meg kell mondani, hogy aggodalmeltő és fájdalmas. A fiahordó nagyon szimpatikus állat, megható, ahogy magzatairól gondoskodik, de a politikai fia- és atyafia-hordásból elég volt az országnak ötven évig. A

gyakorlatlan, tapasztalatlan, nem teljes megbízhatóságú főispánok gyengítik, lejárthatják a kormányt és a kormány megroppanása veszélyes lenne a választójog ügyére is.

A választójog táborának nem kellenek a protekció, a nepotizmus, a kompromisszum mód-

szerei. És a kormány erőssége, támasza csak ez a tábor és nem folyosói, kaszinói tárgyalásokban kinyert kompromisszumokkal kölcsönkért szavazatok. Ezekből a módszerektől a választójog ügyét feltjük.

(Világ 1917. VII—5.)

Cseh-tót dandár az orosz csapatok közt.

— Visszaszereztük összes állásainkat. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

— Hivatalos jelentés. —

Budapest, július 5. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harotér:

Brzezanyánál visszaszereztük az utolsó, még ellenséges kézen maradt állásrészeinket és az ellenség támadásaival szemben megtartottuk. Egyéb-ként a harcok tevékenység az összes harctereken csekély volt. — A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Pénzügyi manöver

az offenzíva.

Rotterdam. Itteni bankkörökben Londonból kapott információk szerint Oroszország támadó tevékenységét itt tüntetésképpen tartják, amelynek az a célja, hogy az Oroszország részére szükséges pénzeket az ententétől és Amerikától megkapják. Azt mondják ezekben a körökben, hogy az orosz offenzíva pénzügyi politikai manöver, de egyben hangsúlyozzák, hogy a szövetségesek nem engedik magukat megcsaltni. Oroszország ennél fogva egyelőre nem számíthat a várt pénzekre, mert úgy Londonban, mint Washingtonban az a jelszó, hogy előbb katonai sikereket kell bemutatni és csak azután lesz pénz.

Orosz tisztek kiképzése.

Karlsruhe. A Ruszkij Invalid részletek közül az orosz tisztikarnak fiatalabb erők kinevezésével való újjászervezéséről. Azokat a tiszteket, akik a korhatárt elérték, sorba nyugalomba küldik és helyükbe fiatalabbakat neveznek ki. A tábornokok is jórészt fiatal emberek, a legfiatalabb orosz tábornok, név szerint Vezelovszki, ezidő szerint 36 éves. Két nagyon ismert tábornokot és hadvezetőt, Sucharovot és Kaledint, szintén nyugalomba helyeztek, állítólag azért, mert még most is a régi kormányrendszer hívei. Ezenkívül az ideiglenes kormány a munkás- és katonatanács kivánságára Rotkerezszki, Kaznakov tábornokokat, valamint Ragumirov herceget, akik eddig különböző katonai kerületek parancsnokai voltak, lefokoztatta és mint egyszerű hadnagyokat a frontra küldte.

Török katonák galiciái sikerei.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Konstantinápolyból: A főhadiszállás jelenti (július 4.)

A török harctereken a kaukázusi fronton történt járőrharcokon kívül nyugalom volt.

Galiciában csapataink az ellenséges támadások dicsőséges visszaverésénél 202 foglyot ejtettek és egy bombavetőt, egy üteget és 3 gépfegyvert zsákmányoltak. A nagy túlerővel támadó ellenség veszteségei igen súlyosak voltak. Csupán szuronyharcban 500 orosz esett el. A mi veszteségeink mérsékelt határok között maradtak.

Csehek az orosz fronton.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar jelenti hivatalosan július 3-ról: A nyugati fronton Zlocovnál az orosz offenzív hadjárat tovább tart. 2-án délután 3 óra felé elkezdődött harc után a Zaraisk-erred elfoglalta Brezovec falut. A 4-ik finn hadosztály csapatai, valamint a cseh és tót dandár elfoglalta a Zborovtól nyugatra és délnyugatra levő hatalmasan megerősített ellenséges állásokat, valamint Borehallow megerősített falut. Az ellenség a Mara-Strypa folyónál ment vissza. A finn hadosztály 360 tisztet, 9 gépfegyvert, egy aknavetőt zsákmányolt. A cseh-tót dandár 62 tisztet, 3450 közkatonát fogott el, 15 ágyut és sok gépfegyvert zsákmányolt. Ezenkívül elfoglalta a Josefóvkától nyugatra levő ellenséges állásokat is.

Másodika óta Zlocov irányában a hadműveletek során összesen 6300 tisztet és közkatonát fogtunk el, 21 ágyut, 16 gépfegyvert és több aknavetőt zsákmányoltunk. Új foglyokat folytonosan szállítunk be. Brzezanytól délkeletre kisebb hevesesü harcok fejlődtek. Az első harcok során a vidéken keresztül 53 tisztet és 2200 katonát fogtunk el.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Keleten az oroszok még nem tudták újra megkezdeni a harcok tevékenységét. Az oroszok óriási veszteségeikhez viszonyítva, az elért nyereség rendkívül csekély. Azzal az állítással, hogy a keleti frontot a csapatoknak és a hadiszerekeknek a nyugati harcterre való elszállításával meggyengítették, kergették kilátástalan vállalkozásba és halálba az orosz hadosztályokat.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Nyugaton csekély harci tevékenység. Keleten Zborov és Brzezany között élénkebb tüzerharc.

Stockholm. A fronton álló és a frontra készülő csapatok vigasztalására Kerenski Tarnopolba, Skobelev Kievbe és Cseretelli Rigába utazott.

Lagano. A Corriere szerint a galiciai fronton az állások áttörésére 38 orosz hadosztály áll harcra készen.

Károlyi Mihály veszélyes külpolitikája.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

A képviselőház mai ülését fél négykor nyitotta meg Szász Károly elnök. Elpárta Lantty Sándor képviselőt, majd bemutatta Nregre László megbízó levelét, jelentést tett a főrendiház új tisztikarának megalakításáról, végül bejelentette, hogy Madarassy-Beck Gyula báró sürgős, interpelláció előterjesztésére kért és kapott engedélyt, amelyet a napirend tárgyalása után fog beterjeszteni. Ezután áttértek a bizottságok megválasztására, ami titkos szavazással történt meg. Nagy Vince jegyző olvasta a névsort. A szavazás iránt nem volt nagy az érdeklődés a kormány részéről, egyedül Apponyi Albert gróf tartózkodott a teremben.

A bizottságok megválasztása után azok nyomban megalakultak. Következett ezután Madarassy-Beck Gyula báró interpellációja.

Felszólalásának egyik része a Károlyi-párt külpolitikai viselkedésére, másik része Ausztriában a magyarság ellen elhangzottakra vonatkozik. Károlyi azért nem lett miniszter — mondotta — mert külpolitikai felfogása bizonyos körökben aggodalmat keltett. Helyette Batthyány lett a miniszter, ami nem változtat a helyzeten, mert Batthyány Tivadar gróf mindenben osztja Károlyi Mihály gróf felfogását. Ezután elmondotta Károlyinak Félégyházban és Komáromban tartott beszédeit, ahol a vidéki intelligenciának hozzáférhetővé tette Lloyd George, Lord Cecil és Ribot felfogását.

Ezekre a szavakra a baloldalon nagy zaj tört ki. Többen közbekiáltottak.

Lovász Márton: Elég volt az uszításból!

Justh János: A háború csak a bankoknak az érdeke.

Lovász Márton: Ez háborús uszítás!

Madarassy-Beck Gyula báró folytonos zajban őlesen támadja Károlyi Mihály grófot.

Justh János: Szalámiról beszéljen. Az a maga üzlete!

Lohnc Hugó: Akinek a bankja marháat szálit az nem beszélhet!

Lovász Márton: Fél a békétől, hát uszít a háborúra!

Madarassy-Beck Gyula báró kijelenti, hogy Károlyi beszédének nem tulajdonít nagy fontosságot, mert ugyanaz a Félégyháza, ahol beszéde elhangzott, három nap múlva Tisza István grófot diszpolgárává választotta.

Holló Lajos: A esakó képviselő testület beempészte az indítványt.

Justh János: Haynau is diszpolgára volt Budapestnek.

Az elnök Holló Lajost rendretasítja.

Madarassy-Beck Gyula báró folytatja beszédét és elmondja, hogy hadiérdek és a békétől szemponyjából nem kívánatos, hogy Károlyi beszédei Londonban és a semleges országokban terjesztessék. Helferrich azt mondotta, hogy a békét csakis erős idegzetünkkel és

összetartásunkkal biztosíthatjuk. *Károlyi beszédei alkalmat adnak arra, hogy barátaink és ellenségeink előtt külpolitikánk irányát homályba borítsassék.* Németországban elkedvetlenedést és izgatottságot okoztak ezek a beszédek.

Attér ezután az Ausztriában történt eseményekre, melyek hatással vannak külpolitikánkra, Magyarországnak a monarchiában elfoglalt közjogi helyzetére. — A közelmúltban megindult folyamat eredményezte, hogy a hatalmi súly a német elemekről a szláv elemekre helyezkedett. Határozottan érezhető Ausztriában a szláv szupremácia emelkedése. — A csehek mindent meghaladó merészséggel adták elő kívánságaikat, támadást intéztek Magyarország integritása ellen, azok, akik — mint hitelesen igazolták — retteneteket követtek el a háború folyamán. Csupa sorozata a hazaárulásnak és a csehek mégis politikai amnesztiát nyertek. A nép homályosan látja a dolgokat, amelyekkel a német lapok már régen foglalkoznak.

Az angol Times azt írja, hogy Tisza István gróf a trializmus miatt bukott meg és hogy Esterházy azt állítja, hogy keresztül fogja vinni a trializmust. A dologban tisztán kell látnunk. Nem szabad strucpolitikát folytatnunk, mert a trializmus felborítaná a kiegyezést és az orvénny szélére juttatná Magyarországot. A magyarság vére hullásáért most várná jutalmát és ezzel szemben egy ausztriai néptörzs, amelynek vezetőit hazaárulásért elítélték és harctéri cselekvéseikért sok ezer magyar ember halálát lelte, Magyarország területi épsége ellen intéz vakmerő támadást. Végül kifejezést ad annak a reménynek, hogy Esterházy Mór gróf a dualizmus híve és hogy ezirányban megnyugtatja a közvéleményt.

A miniszterelnök Bécsben van és nem válaszolhatott.

Az interpelláció beterjesztése után az ülés véget ért.

Háború a levegőben és a tengeren.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

London. Hivatalosan jelentik: Ma reggel 12—14 ellenséges repülőgép megtámadta Harvichot. Jelentések szerint nyolc ember meghalt és huszonkettő megsebesült. Az anyagi kár csekély. Elhárító ágyúink szétszórták az ellenséges formációt, repülőink harcra keveredtek a támadókkal és ezek anélkül, hogy az ország belseje felé igyekeztek volna, visszafordultak a tenger felé. A támadás néhány percig tartott.

London. Hivatalos jelentés szerint a mai légi támadás áldozatainak száma tizenegy halott és harminc sebesült.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: Tengeralattjárók az Atlanti oceánon és a biscasai öbölben újabban öt gőzöst és négy vitorlást süllyesztettek el, köztük egy 3847 tonnás angol gőzöst. Egy 7195 tonnás gőzöst, mely municiót szállított egy torpedólovással pillanat alatt a levegőbe röptettünk.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: Egyik tengeralattjárók a Földközi tengeren Heinburg tengerészfőhadnagy vezetése alatt június 19-én a tuniszi parton torpedólovással megsemmisített egy nagy francia tengeralattjárót, amely egy torpedóromboló kíséretében volt. Heinburg főhadnagy ezzel a harmadik ellenséges tengeralattjárót süllyesztette el.

Juliusban felfeszlatják a Házat. (Távoznia kell a külügyminiszternek.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Esterházy Mór gróf miniszterelnök ma délután Bécsbe utazott, ahol megkezdődnek a tárgyalások a Németországgal kötendő gazdasági egyezségről. A magyar kormány részéről résztvesznek Serényi Béla gróf földművelésügyi és Gratz Gusztáv pénzügyminiszter is. A miniszterelnök holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt és részt vesz a német császári pár fogadtatásán is.

Az újonnan felállítandó miniszteriumok közül csak kettő élére-fognak minisztert kinevezni, míg a másik két miniszter csak későbbi időpontban nevezik ki. Az új miniszterek egyike Batthyány Tivadar gróf lesz, a másik pedig Földes Béla az Apponyi-párt elnöke lesz. Batthyányt a felség személye körüli miniszteriumban valószínűleg Zichy Aladár gróf váltja fel. Vázsonyi Vilmos egyelőre nem változtatja meg tárcáját, mert bizonyos reformok szükségessé teszik, hogy az igazságügyminiszterium élén maradjon. A politikai államtitkárok kinevezését a kormány egyelőre nem fogja javasolni, hanem mindenütt reszort államtitkárokat neveznek ki.

Egyik fővárosi estilap jelenti, hogy a kormány még július hónapban felfeszlatja a Házat és szeptember elejére kiírja az új választásokat. Az új miniszteriumok megszavazása lesz a parlament utolsó ténykedése. Juliusban bevonulnak a megyékbe a kormány új főispánjai és a választásokat természetesen már ők irányítják. A választások kiírásáig el fog dönteni az új pártalakítás dolga is és nem lehetetlen, hogy a kormányt támogató pártok egysegesen mennek bele a választási küzdelembe. Az új választásokon természetesen felléphetnek azok is, akik mint nem tényleges tiszték és katonák most szolgálatot teljesítenek. A mozgósítás az ő passzív választójogukat nem érinti.

A kormány június Lajos báró lemondását végleg elhagyta.

A képviselőházban a parlamenti tudósítók küldöttsége tisztelgett ma délután 5 órakor Rákosi Jenő és Lenkey Gusztáv vezetésével a Ház újonnan választott elnökénél, Szász Károlynál, az elnöki fogadóteremben. A hírlapírók itt gyűltek egybe azután belépett Szász Károly, akit megéljenztek, majd Rákosi Jenő hosszabb beszédben üdvözölte az elnököt. Miután minden jót kívánt neki további működéséhez, ezeket mondta neki: A te állásod hasonlatos a kocsivezetőjéhez, akit fölültettek a harci szekerre, hogy kardokat és fegyvereket vigyen a csaták zajába és ott azután harcöljen a hazájáért. Te ülsz most az ország kocsijában és helyzeted nehéz, mert olyan ötös fogatot hajtasz, amelyben a lovak közül a rudas és a nyerges elhibázott helyen áll. Vedd a gyepőt és férfiasan vezessed őket. Ehhez sok szerencsét kívánunk. Szász Károly megatottan köszönte meg az üdvözlő szavakat.

Egy budapesti lap bécsi tudósítója beszélgetést folytatott több etókelő osztrák politikussal, azokban a politikai körökben, akiknek véleménye tekintetbevételre számíthat, azt mondták, hogy az osztrák-magyar monarchia csak addig állhat fenn, amíg Ausztriában a német-ség és Magyarországon a magyarság hegemoniája biztosítva van. Cernin Ottokár gróf külügyminiszter személye szláv politikát képvisel, és az amnesztiát a jövőre nézve nem hozza magával a szláv bujtogatók és felbujtogatók töredelmes, tettekben megnyilatkozó bünbánatát. Sőt! A monarchia létérdeke kívánja tehát, hogy a helyzet tisztázódjék. Ennek legelső politikai követelménye az, hogy Cernin távozzék.

szemben, s bizalmat keltsen a saját személyisége iránt. Szinte megértjük, ha egy ilyen helyes asszony egy ismerősének azt mondta: — adjon nekem tízezer márkát, tíz nap alatt huszonöt százalékkal fizetem vissza — az nem tudott nemet mondani, s mért ne igyekezett volna szivességet tenni.

Morális kételyek természetesen nem háborgatták, aminthogy általában úgy tűnik fel, hogy lelkiismereti dolgokban nem volt egészen tisztában azzal, hogy mit szabad és mit nem szabad tenni. Ezt már abból is következtethetjük, hogy eszelekedeteiben teljes ostobaságokat csinált. Hat és háromnegyed milliót esalt ki másoktól, de ezt a hat és háromnegyed milliót csaknem teljesen el is prédálta. Minden rendszer nélkül szerezte a pénzt, s adta tovább, amint éppen a véletlen hozta magával, vagy amint egyik vagy másik hitelezője tünt fel a láthatáron. Kupfer asszony családja lényegében abban áll, hogy a hat és háromnegyed millió gazdát cserélt, s ebben az üzletben ő volt a közvetítő. Ebből az óriási összegből kezei között nem maradt több mint hetvenezer márkát. Az életet élvezni tudta, ő és leánya a legelegánsabb toalettokban és fehérneműekben jártak, vendégeket fogadott a házában, legpompásabb vacsorákat szervizoltattak s nagyon szerette a pezsgőt. A legostobább szédelő volt, akit el lehet képzelni, aki egynéhány vacsoráért és egynéhány toalettért esalt ki embertársaitól hat és háromnegyed milliót.

Nyugalom

Az orosz front nagy részén.

Berlin, július 5. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harter:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsaportja:

Flandriában és Artoisban tegnap a tüztevékenység többnyire csekély volt. Több helyen visszavertünk ellenséges felderítő előretöréseket.

A német trónörökös hadcsaportja:

Cernyől keletre a Chemin des Dameson elért területnyereségünk arra ösztökélte a francia hadvezetőséget, hogy tegnap és ma reggel is támadásokat indítson. Ezek veszteségteljesen megfúszultak. A franciák eddig itt tizenöt ezer, minden egyes alkalommal jelentékeny áldozatokkal halottakban, sebesültekben és foglyokban minden eredmény nélkül kísérelték meg, hogy az elvesztett területet visszafoglalják. A Maas két partján este a tüzharc fokozódott.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsaportja:

A Maastól keletre az utóbbi napokban felderítő osztagaink többször sikeres vállalkozásokat hajtottak végre.

Egyik repülőrajunk tegnap délelőtt Anglia keleti partján megtámadta a harvich-i katonai építményeket és kikötőműveket. Már alulról erősen tüzeltek és angol légi haderők is támadtak, de több ezer kilogramm bombát sikerült célba dobni és jó eredményt megfigyelni. Mindegyik repülőgépünk sértetlenül tért vissza.

Keleti harter:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

A keletgalíciai csatatéren tegnap csekély volt a tüztevékenység. Csak a Brzezanyánál fekvő magaslatokon került helyi harcokra a sor, amelyek alkalmával az oroszokat néhány robbantási vonalból, amelyekben még tartották magukat, kivetették. A szomszédos szakaszokon általában nyugalom uralkodott.

József főherceg vezérezredes arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadcsaportjánál az ellenség szórva nyosan tevékenyebb volt, mint különben.

Macedóniai harter:

A helyzet változatlan. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Aradi regattisták

veszedelemben.

A „Neptun” vasponthoz ne kívágódott nyolcas csónak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A „Maros” evezős egyesület tagjai csak ritkán bocsátják vízre nyolcas csónakjukat, csak akkor, ha nyolc kipróbált, jó evezős ülhet a csónakba. Ma összejött az elsőrangú csapat és elindították legszebb hajójukat. Kirándulásukról visszajövet, este fél nyolc óra tájban szerencsétlenség történt a hajóval. A hajó versenytempóban, hatalmas csapásoktól hátrahagyva, gyors iramban siklott a kikötő felé a vízfolyás irányában. A partonállók gyönyörködve szemléltek a sebesen haladó csónakot.

A folyó az ingyen uszodától kanyarulatot ír le és ebben a kanyarulatban a kormányos túlközel hozta a parthoz a regatta-hajót. A „Neptun” fürdőből látta a veszedelmet Kell Lajos bankigazgató, aki régi evezős és rákiáltott a kormányosra. „A bal zsinórt!” De már késő volt. A rohamos sebességgel haladó hajó nyolcas evezősének lapátja és „dolajja” belevágódott a Neptun tükörfüdjének vasponthoz, a hajó vaskarját letépte és utána a hetes és hatos evezősnek lapátja is a ponton alá került, miközben a sebes vízár egész szélességében csapta a hajót a fürdőt tartó vasláncokhoz. A csónak bordája betört, recsegett-ropogott, kezdett megtelni vízzel és a hajó orra felüli részét a víz iszonyú erővel nyomta a ponton alá.

E kritikus pillanatokban, lélekjelenlétüket el nem veszítve, felismerve a veszély nagyságát, egymásután ugráltak ki a kinyúló pontonra az evezősök és szerencsésül ott abban volt, hogy épp ezen a legveszedelmesebb helyen az ingadozó, már-már oldalra dőlő csónakból senki ki nem borult, mert ott oly sebes és örvényes a víz, hogy ellene uszni nem lehet és ki sem menekülhetett volna, mert a tükörfüdjő súrú vasrúcsa ezt lehetetlenné teszi.

Visszafojtott lélekzettel nézte a parton sétáló nagy közönség az evezősök izgalmas küzdelmét és riadtan egyre nagyobb csoportokba verődött össze. Zubor Imre dr., aki szintén az evezősök között volt, ugylátszik szokva van már a vízen a veszedelmes helyzetekhez, mert sietve láncot kötött a kormányhoz, amelyhez hozzáférhetett és a többi tag segítségével felhúzták a csónakot az ingyen fürdő alatt lévő kikötőhöz, ahonnan a nyolcas regatta csónakot egy segítségül jött csónak hazavitte.

Ugylátszik a kormányos gyakorlatlansága okozta a balesetet és a hajó magrongálódása

sportszempontról annál sajnálatosabb, mert az talán több éven át meg sem javítható. Egy ily legfinomabb gyárimányu nyolcas angol hajó ma tízezer koronáért sem szereshető be. E hajót legfeljebb Németországban lehetne kijavíttatni, de ott a finom szerkezetű hajókat alkotó gyárak ma nem sporthajókat építenek, hanem tengeralattjárókat.

Zichy János gróf

partot alakít.

Andrássyék aggodalma. — A néppárti program revíziójának okai. — Rakovszkyt és Molnárt félreállítják.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Olyan általános a bizonytalanság, hogy minden lehetséges. A gyenge kormány, amely csupa regard a kisebbségi pártok szerzett jogai iránt, még a sebet kenegeti, amelyet első, bátoratlan pártalakítási kísérleténél szerzett a közönség, hogyan folytassa, amit a számára Andrássy Gyula gróf rosszul kezdett. A kisebbségi pártok között bizalmas eszmecsere folyik a választókerületeknek a pártok arányában való megosztására. Közben pedig új pártalakítás terve bukkann föl és fölborítással fenyeget minden tervet és minden készülő megállapodást.

Teljesen beavatott helyről kapjuk a hírt, hogy Zichy János gróf, aki a kultuszminiszteri székéből való távozása óta csak figyelte a politika eseményeit, anélkül, hogy azok irányításában akár csak közvetve is részt vett volna, nagy, országos párt alakítására határozta el magát. Elhatározásának reális alapja is van. Giesewein Sándor rendelkezésére bocsátja a keresztényszocialista pártot. Középszerűen egymaga képviseli ugyan a pártot a parlamentben, de mint a szociáldemokrata párt, amelynek egyetlen képviselője sincs, hatalmas erőt és kiterjedt szervezetet jelent. Zichy ezenkívül számot munkapárti híveinek és a Ház keresztény világnézeti, progresszív elemeinek esatlatkozására is.

A minap híre ment, hogy a néppárt programjának revíziójára készül. Ez a szándék már Zichy János gróf pártalakítási tervének hatása alatt fogamzott meg. A néppárt fél, hogy egészen lecsúszik s elveszti létjogosultságát az új párt mellett, amely természetesen nem veszi föl a kosarába az egyházpolitikai törvények revíziójának ballasztját. Ez a magyarázata a néppárt revíziós lázának s ez egyben a titka annak is, hogy Rakovszky István minden aktív szereplésről letett. Rakovszky Molnár Jánossal együtt mindent elkövetett a program változatlan fenntartása érdekében. Fölfogásukkal azonban magukra maradtak, a miből mind a ketten levonták a következményt. Molnár János talán mandátumot sem vállalt már a legközelebbi országgyűlésen.

Összefügg a Zichy-féle pártalakítási tervvel az egységes kormánypárt megalakítására kiadott felhívás elhírtelenkedése is. Az eredeti terv az volt, hogy csak a nyári szünet végén tesznek kísérletet a pártkeretek fölrobbantására, annál inkább, mert tudják, hogy csak az allandósági jelleg szünteti meg a pártok óvatossági tartózkodását és bizalmatlanságát. De Andrássy aggodott, hogy Zichy János gróf rontja a chance-ait és elhódítja tőle azokat, akik jobb híján okvetlenül hozzá esatlatkoznak.

Andrássynak minden oka megvan arra, hogy ezt az elhírtelenkedést megbánja. A függetlenségi pártok visszautasító állásfoglalása majdnem jóvá tehető. A próbálkozás érlelte meg a Károlyi-pártnak azt az elhatározását is, hogy nemcsak önállóságának föloldozására nem kapható, de nem vesz részt semmiféle választási paktumban sem. A párt vezérének és tagjainak az a reménye, hogy a választásból részint radikális választójogi álláspontja, részint különösen békeprogramja, révén többségként kerül ki.

Popa György dr. válasza Goldiséknak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kaptuk és adjuk a következő sorokat:

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Nem szeretem a polémiákat, azért nem is tartom szükségesnek Pop. C. Istvánnak és Goldis Lászlónak ferdítéseiré részletesen kitérni. Azt hiszem, lesz alkalom velük és társaikkal alaposan leszámolni más helyen, a hol szűk keretek korlátozni nem fognak.

De hogy addig is a hallgatás meghátrálásnak ne vétessék, kérem legyen kegyes a mellékelt nyilatkozatomat közölni. Fogadja mélyen tisztelt főszerkesztő ur kiváló tisztelettel nyilvánítását. Készséges hive Dr. Popa György.

Az általa alá nem írt nyilatkozatról, Pop C. István 1917. március 17-én a parlamentben ezeket mondotta:

„Kötelességem ezen nyilatkozattal foglalkozni, nehogy abból a körülményből, hogy egyik-másik azt nem írta alá, valami következtetés legyen vonható...” Majd lejjebb:

„Van azonban a nyilatkozatnak egy olyan része, mely politikai tartalmu és ezért lerontja a nyilatkozat értékét...” Azután:

„A szabadságért és a nemzetiségi egyenjogúságért nekünk még nagy harcot kell vívniunk. Ez az oka annak, amiért ezt a nyilatkozatot sok román nem írta alá, aki saját multját, évtizedes küzdelmét nem akarta megtagadni...” „Ők (a kik aláírták) megtagadják multjokat, de a román nép nem tagadhatja meg évszázados küzdelmeit és nem mondhat le jogos érdekeinek alkotmányos érvényesítéséről”

Igy beszélt a képviselő ur a március 17-iki ülésen Tisza István gróf távollétében.

És most felteszem a kérdést, miért nem ismételte Pop C. képviselő ur egyszerűen és szösz szerint ezeket a kijelentéseket azután, hogy Tisza gróf a parlamentben azoknak eljárását, kik az aláírást megtagadták, így jellemezte: „...abban (a megtagadásban) a hazafiság szempontjából igen csunya, igen alias, igen elítélendő cselekmény van” és azt mondta, hogy: „az első alkalommal, mikor elég vakmerő a képviselő ur (Pop C.) idejőnni és nekünk a románok elnyomatásáról beszél, az első alkalommal kötelességem volt erre rá mutatni és azt mondani: köszönje meg, hogy élhet, hogy levegőt szívdhat közöttünk az az ember, a ki a hazafiság legelőmőbb követelményeivel így szembehelyezkedett.”

Miért kellett neki ezzel a lesújtó bírálattal szemben a sajtóban azzal védekezni, hogy a nyilatkozatot azért nem írta alá: „mert nem tartotta a hazára nézve olyan fontos ténynek, hogy egy munkapárti bírónak politikai és egyéni törekvéseit elősegítse” és miért mondta azt, hogy: „De ha akkor Tisza vagy a kormány felszólít arra, hogy hárségnyilatkozatot írjak alá, mert a haza érdeke úgy kívánja, megtettem volna, de *privát egyénnek* nem?”

Miért kellett tehát Pop C. Istvánnak velünk taktározni, mikor egyszerűen utalhatott volna március 17-iki beszédére és ismételhette volna, hogy azt a nyilatkozatot, melyben olyan kijelentés foglaltatik, hogy: „Mi románok szabad és egyenjogú polgárai vagyunk a magyar hazának. Nincs Magyarországon egy olyan törvény sem, mely jogok és szabadságok, valamint kötelességek tekintetében magyar és nem magyar ajku honpolgár között különbséget tenne”, azért nem írta alá, mert nem akarta multját megtagadni és miért nem mondta azt, hogy ha nem *privát egyén*, hanem a kormány szólította volna fel az aláírásra, akkor megtenne volna?

A kellően megokolt választ meg fogja kapni a képviselő ur olyan helyen, ahol annak sokkal nagyobb visszhangja fog támadni. Egyelőre csak annyit jegyzek meg, hogy az igazságot csak egyféleképpen lehet elmondani!

Goldis László tudatosan ferdít. Én két cikkről beszéltem, ezek egyike az, melyben ő Mangrának magyar barát politikáját dicsőítette és azt írta, hogy Mangra püspöksége a magyar-román harenak végét jelenti. Később a cikket letagadta és a magyarbarát politikát árulásnak nevezte. Erről persze hallgat.

Élethelepett

az új családi pótlék.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Régi fájdalmakat lesz hivatva megszüntetni, régi vágyakat kell kielégítenie, annak a nagyjelentőségű törvénynek, amely ez év június hó 29-én nyert szentesítést s amely az 1917/18 költségvetési év első négy hónapjában viselő köztérhekről és fedezendő állami kiadásokról szól s amely törvénynek 14. §-a, amikor érvényen kívül helyezi a családi pótlékról szóló eddigi törvényrendeleteket, egyben a viszonyokhoz mérten a lehető legliberálisabban állapítja meg azokat a kereteket, amelyekben belül az állami hivatalok, vagy az ezen hivatalokkal egyenértékű hivatalok alkalmazottai részére a családi pótlékot 1917. év július hó elsejétől folyósítani kell.

Arad város tanácsának legközelebbi ülése kell, hogy foglalkozzék ezzel a nagyjelentőségű törvénnyel, melynek végrehajtási utasítása ugyan nem érkezett még le Arad város polgármesterének kezébe, de amely törvénynek most megjelent közhírré tétele után pár napon belül meg kell érkeznie s amely kényszeríteni fogja Arad városát arra, hogy alkalmazottainak ezen törvényben megállapított módokat mellett egészítse ki, illetőleg amennyiben a családi pótlék részükre rendszeresítve nem volna, a törvényben megállapított feltételes módokat mellett adja meg a családi pótlékot.

Kétségtelen és minden vitán felül áll az, hogy a háboru gazdasági terheit hatványozott mértékben kellett, hogy elsenvedjék azok a családok, amelyeknek gyermekekkel áldott meg az ég, amelyeknek azokkal az egyre fokozódó gondokkal kellett megküzdenie, amellyel a gyermeknevelés jár. Azok a kormányintézkedések, amelyek legutóbb is lépést igyekeztek tartani ezekkel a kötelezettségekkel, az a körülmény, hogy a ruhabeszerzési segélynél az állam a családos embereknek segélyül egy összegben kiadta az egy évi családi pótléknak megfelelő összeget, mind azt bizonyítják, hogy a kormányhatalom maga is belátja, hogy a segélyezésekben a megélhetési gondok enyhítésében különbséget kell tennie a gyermekkel megáldott és gyermektelen családok között s ha valahol fokozottabb segélyt kell nyújtania, úgy a hely minden bizonyára a gyermekekkel megáldottak ottóna, azoknak fentartott kell fokozottabb gyámolítás alá vennie, hogy módot és alkalmat adjon a családapáknak arra, hogy gyermekeiket ebben a megiesztett gazdasági küzdelemben is rangjukhoz méltóan taníthatassák és a haza polgáruil felnevelhessék.

Az eddigi 1912. évben megalkotott családi pótlék tudvalevőleg csak két kategóriát állapított meg a segélyezés szempontjából. Az első csoportba tartozók évi kétszáz koronával, a második csoportba tartozók pedig gyermekeként évi száz koronával honoráltattak. Hibája volt e szabálynak az, hogy igen sok arra jogosított állami alkalmazottat zárt ki a pótlék élvezetéből s mert csak három gyermeket tett jogosulttá a pótlékra, a három gyermeknél felül családok érzékenyen érezheték a törvénynek rájuk nézve sérelmes rendelkezéseit.

A háboru a maga borzalmas terheivel, amikor úgy-ahogy a kormányt arra, hogy a

korlátozó rendelkezések idejüket muhát, egy miniszteri rendelettel oly képen segítette a helyzetet, hogy a három gyermekes korlátozást eltörölte s a családi pótlékra való jogosultságot ez év elsejétől minden gyermekre kiterjesztette. Érintetlenül hagyta azonban a családi pótlék összegét s nem vonta bele azokat is az ellátásba, akik arra joggal igényt tarthatnak volna.

A mind jobban fokozódó drágaság az a gond, amely a gyermekkel bíró családokra rá nehezedett, parancsoló kötelességévé tette a kormánynak azt, hogy a családi pótlék szabályzatot tágítsa, kiegészítse, a járandóságokat a viszonyoknak megfelelően felemelje. Így látott napvilágot az ez évi kilencedik törvény-cikk keretében az új családi pótlék szabályzat, mely amikor hatályon kívül helyezi az előző ily értelmű törvényt, tizennyolc pontban felsorolja mindazokat, akiket pótlólag belevont a családi pótlék élvezetébe. A tizennyolc pontból kiemelendők tartjuk azt, hogy a családi pótlékre való jogosultságot nyernek: löspáncok, hitoktatók, tanárok, tanítók, községi orvosok, körorvosok, községi jegyzők, körjegyzők, segédjegyzők, községi mérnökök, állatorvosok, közkórházaknál rendszeresített fizetéssel alkalmazott tisztviselők, továbbá rendszeresített állásokat betöltő községi közigazgatási alkalmazottak, közbizaknál alkalmazott díjnokok, kezelők, kezelőnők.

A családi pótlék szempontjából a régi törvénnyel szemben az arra jogosított alkalmazottak négy csoportba soroztatnak: az első csoportba tartozók gyermekeként évi negyszáz korona, a II. csoportba tartozók évi kétszáz negyven korona, a III. csoportba tartozók, két száz korona s a IV. csoportba tartozók, évi százhatvan korona gyermekekénti családi pótlékra tarthatnak igényt. Azt, hogy melyik csoportba kik tartoznak, a törvény részletesen sorolja fel s gondoskodik egyben a törvény arról is, hogy a eltartott családtagok után minő családi pótlékot élvezhetnek az állami alkalmazottak.

Az első csoportba tartozók gyermekeik huszonegyedik életéveig, a II. III. és IV. csoportba tartozók gyermekeik tizenhatodik életéveig élvezik a családi pótlékot. Felsőbb tanulmányok folytatására a 24. illetve 16 éven túl is engedélyezi a törvény a családi pótlék folyósítását azzal a liberális rendelkezéssel, hogy különbséget nem tesz fiu és leánygyermek között. A törvény humanusan rendelkezik még a régi törvénybe felvett napidíjasok, napidíj-resek, havibéresek családi pótlékáról s rendelkezik utolsó pontjában arról is, hogy a városi közigazgatási alkalmazottak a törvény rendelkezéseinek megfelelően részesítendők 1917. évi július hó elsejétől családi pótlékban.

VAROS ES MEGYE.

Folytatélagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatóságai bizottsága által 1917. évi július hó 11-én d. u. 4 órakor tartandó rendszeres havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 23. A tanács előterjesztése Lukács János, Adler Andor és Somarjai Leóles Béla által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában. 24. Balázs Ferenc árvaház igazgató kérvénye gyógykezelési segély engedélyezése tárgyában. 25. Sztupár Illés nyugdíjas rendőr kérvénye kegydíj engedélyezése tárgyában. Goron Gábor nyug. vár. kovács kérvénye nyugdíj jogosultság újból való megállapítása, illetve kiigazítása végett. 26. Sztankovics Lajos napidíj irnok felebezése a városi Tanács 14517-1917. szám alatt hozott véghatározat ellen háborus segély tárgyában. 27. Neszlinger János fertőzőintézet gondnok kérelme 16128-1917. számú tanácsi határ. utalványozott 200 kor. hadisegély kiigazítása tárgyában. 28. A kaptányi hivatalnak előterjesztése Hofflich Sámuel pöcötartány tisztviselési díjainak felemelése iránt. 29. A muszaki bizottságnak előterjesztése s Niessen-rele dogfeldolgozó készülékek megszerzése és felállítására tárgyában.

Aradi munkások tömegküldöttsége a polgármesternél.

Munkástagok a közéletmezési bizottságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délután az aradi hadfelszerelési gyárak munkásai az ebédszünet után négyes rendbe sorakozva, öreg és ifjú munkások és munkások vegyesen megindultak, a városháza felé. Három órát ütött a sokat szidott torony órája, amikor a tömeg a városháza előtti terere érkezett. Itt letelepedtek és egy küldöttséget me-
nesztettek a polgármesterhez, hogy ez tolmácsolja neki kívánságaikat.

Varjassy Lajos polgármester a tanács-
tomben fogadta a munkások küldöttségét, melynek szónokai Neszheiner, Sarlot Alajos, Bodnar, Kertész és Kovács bizalmi férfiak előadták, hogy az aradi hadfelszerelési gyárak munkásai követelik a régi lisztkeverési arány helyreállítását, mert a mostani szerint csak 17 százalékos buzalisztet kapnak, amivel nem képesek beérni. Sarlot Alajos volt az első szónoka a munkások küldöttségének, aki hivatkozott arra, hogy már egyszer jártak a polgármesternél és kérték a kukoricaliszt redukálását, akkor a polgármester meg is ígérte a bajok orvoslását, de azóta nem történt semmi.

Varjassy Lajos polgármester válaszában kijelentette, hogy ő a múltkor csak azt ígérte meg a munkások küldöttségének, hogy kérésüket közli az Országos Közéletmezési Hivattal, amelytől a lisztkeverési arány megváltoztatása függ. Erre Kürthy bárótól egy táviratot kapott, amely szerint július 15-től kezdve már nem utálnak ki kukoricalisztet, hanem tiszta buza vagy rozslisztet kapunk kenyérre.

A munkások szónokai kijelentik, hogy sajnálattal bár, a polgármesternek ezt a választ nem vehetik tudomásul. Nekik rögtön intézkedés kell, mert az ígérgetésekből már épen eleget kaptak. Egyes szónokaik rámutatva arra, hogy például az Acser mintaszerűen látja el alkalmazottait, azt hangoztatták, hogy az élelmiszerelosztás körül igazságtalanságok tapasztalhatók. Aradon sok helyen esznek ma is tiszta fehér kenyert és használnak tiszta buzalisztet a főzéshez, csak a munkásoknak kell nélkülözniük. Holott a hadügyminiszterium a városi törvényhatóságoknak kötelességévé tette, hogy elsősorban a hadfelszerelési üzemek munkásairól gondoskodjanak. A múlt héten hatszáz német gyereket vendégelt meg fehér kenyérrel. Ezek és más jelenségek alkalmassá arra, hogy a dolgozó és nélkülöző munkásokat elkeserítsék.

A szónokok ezután minden fontosabb élelmiszer tekintetében egyenként sorolták föl a munkások panaszait. A cukorelosztásnál is méltánytalanság esett rajtuk, zsirt pedig egyáltalában nem tudnak kapni, noha a város minden levágott disznó zsirjára ráteszi a kezét.

Varjassy Lajos polgármester újból csak azt hangoztatta, hogy az élelmezési bizottság mindig különös tekintettel van a munkások ellátására és elsősorban az ő érdekeiket tartja szem előtt. Hogy a munkások erről meggyőződhesselek: tolmácsolja, hogy két kiküldöttet delegáljanak az élelmezési bizottságha, akik állandóan részt vehetnek a bizottság ülésein, ellenőrzik és befolvasolják annak munkáját a munkások érdekei szerint.

A küldöttség köszönettel vette, és elfogadta a polgármesternek ezt a meghívását, a két megbízottat huszonnégy óra alatt megfogják nevezni. A lisztre vonatkozólag újból hangoztatták, hogy rögtön intézkedést kérnek.

A polgármester erre magához kérte Exterde Kálmán bárót, hogy ő mint a közéletmezési ügyosztály vezetője adja elő, hogyan van ellátva Arad város közönsége liszttel.

Exterde Kálmán báró kijelentette, hogy a holt napi kiosztásnál teljesítheti a munkások követelését és helyreállíthatja a lisztkeverés régi arányát, nem 17, hanem 30 százalékot utalván buzalisztből részükre. A jövőre vonatkozólag természetesen az Országos Közéletmezési Hivattal t fogja hogy fogják-e tudni ezt a régi rendszert követni.

Exterde Kálmán báró választát a küldöttség nagy megnyugvással vette tudomásul és fölkérte a polgármestert, hogy a határozatot a lent várakozó népek is hirdesse ki.

Varjassy Lajos polgármester erre a küldöttség kíséretében lement a városháza előtti tere, ahol már feszült figyelemben várakozott róla a csaknem ezer főnyi tömeg. A közepen tiszteletteljesen helyet csináltak számára és a város podesztája kihirdette a következőket:

„Az önk küldöttei fölkerestek engem és előadták kéréseiket, melyekre vonatkozólag a következő határozatokat közölhetem önökkel:

1. A holt napi lisztkiosztásnál a régi arányban fogják megkapni adagjaikat, tehát nem 17, hanem 30 százalék tiszta buzalisztet fognak kapni.

2. Ami rajtunk áll, mindent megfogunk tenni, hogy ez a jövőben is mindig így történhessen:

3. A közéletmezési felügyelő bizottságba tagokul bevezessük az Önk két megbízottját, hogy ők a bizottság munkáját ellenőriztessék és abba belefolyhassanak.

A polgármester szavait, — bármily hangosan igyekezett is elmondani, — a tömeg gyűrűjének külső része mégsem hallotta meg. Erre a küldöttség vállára vette egyik tagját, aki harsány hangon mondotta a következőket:

„Szaktársak! A polgármester ural, a város fejével folytatott tárgyalásaink eredményesen végződtek. Erről mi, az önk bizalmi férfiak biztosítjuk önöket. Most pedig kérjük, hogy szervezett munkásokhoz illően, esatlakozzanak megint négyes sorokba és azzal a nyugodt méltósággal, ahogyan idejöttünk, megyünk a ligetbe, ahol mindenkinek elmondjuk a kedvező határozatot!”

Mikor az egész egybegyűlt néptömeg megtudta, hogy a város vezetősége a legnagyobb belátással járt el a munkások jogos követeléseivel szemben és a lehetőség szerint megígérte azok teljesítését, — a polgármestert eljenezve zárkóztak négyes rendbe és indultak ki a liget felé.

SPORT.

+ „A Délvidéki Foxterrier Klub” július hó 8-án vasárnap délután 4 órakor tartja Uj-aradon a báró Nopcsa Elek-né-féle „Tündérváros”-ban idei kotorékversenyét rókára, melyre a sportközönséget ezután is meghívja a rendezőség. Belépődíj 1 korona. A tiszta jóvedelem „Az Országos Gyermekevédő Liga. Gyermeke napjai” javára fordítatik.

+ BAK.—AMTE. Az AMTE. vezetőségének végre sikerült a fővárosi I. osztályú egyesületek közül a BAK. teljes első csapatát megnyerni. A BAK. a hadibajnokságban eléggé jó pozíciót biztosított magának a nemzetközi mér-

közések során. A világhírű SK. szláviával 1:1 gól arányra végzett Prágában, mi eléggé tényes bizonyítéka a csapat kitűnő képességének. A BAK. csapatának főerőségei, Károly 25 sorozó válogatott, közép fedezet kinek fenomenális játékát még a Budapestben járt angol professzionátusok is megcsodálták és csatársorban Gállos bal szélső ki szintén többször tulajdonosa a reprezentatív bársony sapkának. A kitűnő formában levő AMTE. csapata mindent el fog követni, hogy méltóan állja meg helyét a BAK-al szemben. A mérkőzés e hó 8-án vasárnap délután 5 órakor lesz megtartva a Török Gábor-utcai AAC. sport telepen. Buffé. Fedett tribuna.

Erzsébet és Mária.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az iskolák kapui becsukódtak a vidám diáksereg csak messziről személt a komor épületeket. De a „szent respektus”, amellyel az iskolák iránt viseltének, már oszladozóban van. A tanár figyelemző keze messze van s ha egy-egy diákcsoport összeverődik: előkerülnek a jóízű diaktörténetek, a huncut csínyek, amelyek bent játszódtak le az iskolaépületben. Azoknál pedig, akik most hagyták el az iskolát az — érettségi bizonyítvánnyal a zsebükben: egész elbeszélések szélesednek az iskolai történetek.

Egy ilyen kis történet az alábbi is, amelynek érdekességét emeli az, hogy szereplői — leányok s most végezték el a kereskedelmi iskolát.

Az iskola felső tanfolyamának a növendékei voltak az X. nővérek. A természet csodálatos akaratából természet, arca, hangban olyan egytormák, hogy első pillantásra talán csak az édes anyjuk tudta őket egymástól megkülönböztetni. Ez a feltűnő hasonlatosság aztán sok félreértésre adott alkalmat. A tanárok állandóan felcserélték a neveiket: Erzsébet helyett Mária-t mondtak s Mária helyett Erzsébet-t hívták ki felelni.

A két kis leány szorgalmas, eleven gyermek volt, de a kereskedelmi szaktárgyakkal nehezen tudtak megbarátkozni. Sokat kellett tanulniok s az eredmény mégis gyenge volt. Bántotta őket a sikertelenség s egy alkalommal Mária a következőképpen szólította meg Erzsébetet:

— Erzsébet! akarsz jó tanuló lenni?

— Hát hogyan akarnék! — felelte mohón Erzsébet, aki épen az áruisme rejtelmeibe igyekezett behatolni.

— Akkor hallgass ide. Ugy-e, egyetlen tanár se tud bennünket megkülönböztetni egymástól, még a kisasszony éles szeme is csak nagyon ritkán. Ezentúl tehát felosztjuk egymás között a tantárgyakat: te megtanulod a fizikát, algebrát s a jogot, én pedig megtanulom a nyelveket és a történelmet.

— És ha szolítanak...?

— Akkor fizikából, algebrából és jogból kettőnk helyett te fogsz felelni, a többi tárgyból pedig én. Egy tanár se fog felismerni bennünket, legfeljebb a kisasszony — azért őt kikapcsoljuk, az ő tárgyát megtanuljuk mindketten.

S a kompiott — a kis leányok meséi szerint — sikerült. A jó és rövidlátó tanárbaucik egyremásra szólították hol Mária-t, hol Erzsébet-t felelni mindig a kiosztott tantárgyak szerint feleltek. S az eredmény szemmel láthatólag javult. Az elégségesek eltűntek s helyettük egymás után sorakoztak a szép formájú „kettős-ök” a félévi bizonyítványban.

De ez a gyors javulás feltűnt az osztályfőnöknek, aki ettől fogva nagyobb figyelemmel kísérte a két kis ravasz leány működését. Hogy megtudott-e valamit a maktinációból: azt a „kollegánok” sem merik állítani, de az bizonyos, hogy egy idő óta a következőleg szólította felelesre az X. leányokat.

— Most kiön felelni Erzsébet! — S midőn Erzsébet

lefelelt, nem engedte vissza a padba, hanem kiuntartotta a kathedra előtt s csak akkor szólalt meg ismét:

— Most pedig jöjjön felelni Mária! — S

csak midőn Mária a kathedrához ért, mehetett vissza a helyére Erzsébet.

Az eredmény azonban nem változott, a két kis ravasz leány szép sikerrel végezte el az iskolát.

Aradi anya fájdalma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ezt a gyönyörű, okos és minden betűjébe a szent anyai fájdalmat revelő levelet kaptuk előtünk ismeretlen kéztől:

Igen tisztelt szerkesztő ur! Becses lapjából olvasom, hogy a közönség figyelmét felhívják az Aradon árutazó 600 német gyermekre. Hát nagyon szép dolog, ha a közönség a mai néhez viszonyok között megmutatja milyen a magyar vendégszeretet.

De ha a közönségtől kívánnak ilyen udvariaskodást a német gyerekekkel szemben (akik nem is éppen szegények lehetnek) miért ne számíthatnánk mi is, szegény hadi asszonyok, egy kis figyelemre a várostól, illetve a közönségtől gyermekeinkkel szembe. Mert anynyi itt a hadi gyermekek helyzete orvoslására megért dolog, hogy megerdemelné már az utána nézést. Ugy a bankhivatalnokok, mint a városi, a megyei, vasuti és gyári alkalmazottak drágasági potliékot, sőt a nyugdíjasokról is gondoskodnak, csak nekünk hadbavonultak családjainak kell melegekednünk a napi 62, illetve 51 fillérrel, ami kevés arra, hogy megéljünk belőle, hogy ehen haljunk tőle, arra már sok.

Amelyikünknek sok gyermeke van, nem is tud dolgozni tőlük, hogy pénzt keressen. Ilyen körülmények között sok aradi gyermek éhezik (de még több fázott, a télen rüticsellen szobában cipő, ruha nélkül) pedig ezek is megerdemelnék, hogy részükre szintén kinyílnának az éléstárak és erszények a jómódu embereknek, akik éppugy megtudnák mutatni a felebarátai szeretetet is, mint ahogy a magyar vendég

szeretetet csak utánna kellene nézni hol kell alkalmazni.

Ugy gondolja szerkesztő ur, hogy egy kicsit nagy bátorság egy hadi asszonytól ilyen sokat kívánni, de mi már bátrak vagyunk, elmerünk menni pénz nélkül is vásárolni és aztán ha a pék nem ad hitelbe kenyeret, nagy hősiesen megmondjuk az otthon kenyérre váró gyerekeknek, hogy nem lesz kenyér amug anyuka pénzt nem kap, és a gyermek szemrehányó pillantásaira nem sirunk fel fájdalomunkban mindjárt, csak akkor, mikor már a gyermek elment a többi közé játszani. De nem, csak külsőleg szenvednek szükségét a gyermekek Aradon, hanem szellemileg is. Az anyák elvannak foglalva a kenyérkereset nehéz gondjaival, nem érnek rá úgy, mint kellene a gyermek szellemi képességét fokozni. Vannak olyan 6 éven aluli gyermekek, akik nem tudnak imádkozni. Hát melyik anyának volna türelme anynyi gondja közepette a legesekélyebb dolgot is eszébe tartani, hogy még mi kellene a gyermeknek. De már valakinek mégis eszébe jutott volna, hogy a kéthavi iskolai szünet alkalmával az aprobebb gyermekek részére az üres termeket ovodának felhasználják. A két hónap alatt is lehetett volna valami eredményt elérni a kicsinyekkel. Ha mi a haza szent érdekében feláldozzuk az apákat, férjeket és fiakat, viszonzásul elvárhatnánk, hogy amikor alkalom nyílik arra, hogy minket is észrevesznek, legálább megmutatnák. Szerkesztő ur! Ön becses lapjában többször foglalkozik a szegények és a gyöngék ügyeivel, azt hiszem hogy megfog érteni. Kiváló tisztelettel Egy hadi asszony a sok közül.

Megalakult

az aradi hadi gondozói hivatal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háború harmadik éve, azok az óriási szociális feladatok, amelyek a kormányhatalomra és társadalomra várnak, reávezették a belügyi kormányt arra, hogy egységes szervet létesítsen a háború áldozatainak istapolására, hogy az eddig külön-külön dolgozó hivatalok és társadalmi alakulások helyére egy oly hivatalt szervezzon, amelyben egyesítve a maga erejét a társadalom erejével, gondjai alá vegye az özvegyeket, árvákat és rokkantakat.

Eddig a rokkantak ügyét az ad hoc megszervezett rokkant gondozói hivatal, a hadiárvák ügyeit pedig az árvaszék látta el. — Dolgozott mindegyik külön-külön a maga legjobb tudása és felfogása szerint anélkül, hogy egymás munkájáról tudomással bírtak volna, hogy kölcsönös belekapcsolódtak volna egymás munkáiba, amely igen sokszor szinte elválaszthatatlanul eggyé volt nőve.

Az aradi rokkant gondozó bizottságnak elnöke, Varjassy Lajos polgármester, ügyvezető alelnöke pedig Bing Hugó törvényhatósági bizottsági tag volt, ki azzal, hogy hivatalának ügyei teljes egészükben átkerülnek a hadigondozó hivatal hatáskörébe és működését a rokkantgondozó bizottság beszünteti, a nála levő összes ügyeket és 2488 korona készpénz álladékokat átadja a ma megalakult „Közszégi Hadigondozó Hivatal” elnökségének.

Ugyanígy adja át a hadi özvegyek és árvák ügyeit Joó Béla árvaszéki ülnök is a hadigondozó hivatalnak, úgy hogy a mai nappal egységesen egy hivatal hatásköre alá kerülnek a háború rokkantjainak, özvegyeinek és árváinak ügyei.

Még Tisza István gróf miniszterelnökségének idejében jutott a belügyi kormány az egységesítés gondolatára s mert úgy látta, hogy egyik legeleő feladata kell, hogy legyen a kormányoknak a háború által sújtottak gyámoltása és gondozása, legsürgősebb feladatának tekintette e hadigondozói hivatalok országos megszervezését.

A nagyjelentőségű gondolatot a legrövidebb időn belül nyomon követte az „Országos Hadigondozói Hivatal” felállítását kimondó és az ezen hivatal teendőit megjelölő miniszteri rendelet a mely szerint minden törvényhatósági joggal felruházott város és minden megye a helyi hadigondozói hivatalokat sürgősen felállítani köteles.

Arad város főispánja a kézhez vett miniszteri rendelethez képest Arad város társadalmából egy bizottságot alakított a hadigondozói hivatal aradi fiókjának megszervezésére. A bizottságnak első feladata az volt, hogy felszólította részben dobszó, részben hírlapok útján Arad város közönségét arra, hogy a körükben élő rokkantak, hadiárvák és özvegyek a kataszter felvétele céljából jelentkezzenek az árvaszéki hivatalnál. A felhívásnak meg volt a eredménye, Arad város rokkantainak, hadi

árváinak és özvegyeinek katasztere ma teljesen készen áll az árvaszéki hivatalnál.

Ezzel egyidejűleg ugyancsak kérést intézett Arad város főispánja az egyesületek útján Arad város társadalmához abból a célból, hogy hadigondozói tisztre vállalkozzanak. E hadigondozóknak fogja kötelességét képezni a gyámoltjukul kijelölt rokkantak, árváknak és özvegyeknek erkölcsi támogatása, ügyeikben való eljárás, az anyagi támogatás elnyerése iránti teendők elvégzése.

Amikor ennek a felhívásnak is megvolt a kellő eredménye, Arad város polgármestere megalakulásra hívta össze Arad város közönségét. E célból jelent meg ma delután teljén órákor a városháza tanteremében Arad város közönségének színe-java, hogy megalakítsa az aradi hadigondozói hivatalt. A megjelenteket Varjassy Lajos polgármester üdvözölte, aki rövid szavakban ismertette a hadigondozói hivatal célját és feladatait, üdvözölte a szép számban megjelent holgy és férfi közönséget. Az aradi községi hadigondozói hivatalt megalapítottnak jelentette ki és felszólította Halász Jenő Acsév. felügyelőt, hogy a hadigondozói hivatal teendőit ismertesse s közölje azokat a javaslatokat, amelyekkel a megjelentek elé járul a hivatal megalakítását összehívó bizottság.

Halász Jenő közvetlen meleg szavakban esetezte azokat a feladatokat, amelyekkel a hadigondozói hivatalnak teendőit el kell látnia s mert úgy véli, hogy minden magyar ember átérzi azokat a feladatokat és kötelességeket, a melyekkel a háború kártallottainak tartozik, felhívja a megjelenteket s a megjelentek révén Arad város közönségét, hogy szívvel-lelkkel vegyen részt e nagyfontosságú és nagyjelentőségű hivatal munkájában s ki-ki tőle telhetőleg rója le háláját a rokkantakkal, özvegyekkel és árvákkal szemben olyképen, hogy megélhetésükért, jövő boldogulásukért, az élettel való megküzdhetőségért segítségükre legyen. Ismertette azokat a kapcsolatok, amelyben dolgoznia kell a községi hadigondozó hivatalnak, Arad szabad királyi város törvényhatóságával, a törvényhatósági bizottság útján az országos hadigondozói hivattal s javasolta, hogy az aradi hadigondozói hivatal elnökévé Deutsch Andor gazdaszt, s jegyzőjéül Kovacsics Gyula dr. polgármesteri fogalmazót válasszák meg.

Ugyancsak kérte a megjelenteket, hogy alakítsanak az ügyek közvetlen intézésére az elnökség mellé egy tíz tagú választmányt és e választmány tagjaiul válasszák meg Baross Boriska, báró Neuman Alfrédné, Tenner Józsefné és Vásárhelyi Janka urhölgyeket, továbbá Faragó Rezsőt, Green Nándort, Halász Janót, Joó Bélát, Steigerwald Alajost, Tiszb Mór dr.-t. és Varjassy Lajos dr.-t. Azon ügyeknek intézésére pedig, amelyek a törvényhatósági bizottság elé kerülnek, egy külön bizottság szervezését javasolja, mely a hadigondozó hivatal elnöke és jegyzője mellett két tagból állana. Tagokul Vásárhelyi Janka urhölgyet és Faragó Rezsőt ajánlotta megválasztásra. A megjelentek egyhangú éljenzéssel fogadták az előterjesztést, annak megfelelően választották meg a községi hadigondozó hivatal elnökségét választmányát s a törvényhatósági bizottsággal érintkező bizottság tagjait. Varjassy Lajos polgármester kihirdette a választás eredményét, s a maga részéről is ismételtén kérte Arad város közönségének támogatását, a megjelenteket ismételtén üdvözölve, a gyűlést be-rekesztette.

ARADI KÖZLÖNY

ma a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és donánytösdében

LEGUJABB.

Beggel 2 óraker érkezett telefonjelentés.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A párisi újságírók előtt Viviani volt külügyminiszter, aki most tért vissza Newyorkból, kijelentette, hogy 1918. év tavaszára számítani lehet az amerikai segítségre. Tehát el kell készíteni a közvéleményt az új téli hadjáratra. Az amerikai segítségbe vetett reményt a legerélyesebben terjeszteni kell — mondta a volt külügyminiszter — de nem szabad túlerősen hangoztatni, hogy a szövetségesek tényleg elhatározták a háborúnak jövő évig való folytatását.

Haga. A Daily News jelenti: Thomas miniszter kijelentette, hogy Oroszország mintájára remélhető, hogy a francia kormány a pétervári szocialista konferencia ügyében elfoglalt merev álláspontjából engedni fog. Angliát illetően két érdemes angol független munkáspárti tagja képviselni Péterváron.

Genf. Athénből jelentik: A görög hadsereg mozgósítása megkezdődött. Mielőtt végleg befejeznék Bulgáriát felszólítják, hogy üritse ki Kavallát és környékét.

Hatvan fillér

a burgonya kilója.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Varjassy Lajos, Arad város polgármestere ma kiadta azt a rendeletet, amely az új burgonyának kicsinybeni maximális árát szabályozza és amely hihetőleg meglogja nyitni az utat az új burgonyának az aradi piacra. Siralmas volt látni napokon keresztül az aradi piacot, egyetlen egy szem új burgonyát sem lehetett kapni és az emberek ha egy-egy aranyat kinnáltak volna is, egy-egy burgonya szemért, nem tudták volna behatolni az aradi piacon egy marékra való. Ugyanakkor azonban útközből házról-házra járva a kocsak torzvasárló közönségüknek vígan továbbították az új burgonyát, igen természetesen oly áron, amely a nagyparti maximális árak majdnem öt-hatszorososa volt. Az érv, amivel az új burgonya elűnt a piacról az volt, hogy a negyven korona nagyparti maximális ár mellett, kicsinybeni eladásra sem a tennelők, sem a közvetlen kereskedelem nem vállalkozott. Az Aradi Közlöny napokon keresztül sürgette a kicsinybeni maximális árát megállapító polgármesteri rendeletet amely végre ma megjelent, s elég méltányos az ötven kilogrammon aluli kicsinybeni eladási árát kilogrammonként hatvan fillérben állapítja meg. Hihetőleg ez a körülmény megadja a közvetlen kereskedőknek a módot arra, hogy hasznukat megtalálva hozzák az új burgonyát az aradi piacra. A maximális árát szabályozó polgármesteri rendelet a következőképen hangzik:

Az Országos Közvetkezési Hivatal 5580—1917. IX. számú rendelete és a városi közvetkezési felügyelő-bizottság véleményes előterjesztése alapján 1917. évi július 6-tól Arad város területére nézve a mosott új burgonya nagyparti eladási árát métertermésenként 54 koronába, 50 kilogrammon aluli kicsinybeni eladási árát kilogrammonként 60 fillérben, a mosatlan új burgonya árát métertermésenként 50 koronában, 50 kilogrammon aluli eladásoknál pedig kilogrammonként 56 fillérben állapítom meg.

Ezen árak túllépése vagy bármilyen módon történő kijátszása az 1914. évi L. t.-c. 9-ik §-a értelmében kihágást képez és az 1912. évi 68. t.-c. 15. §-ának 2. bekezdésében megállapított

közigazgatási hatóság által két hónapig terjedhető elzárásra, és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

IRODALOM ES MÜVESZET.

A gölem.

Daljáték 3 felvonásban. Irta: Kövessy Albert. Zenéjét összeállította Virányi Jenő.

— Bemutató előadás. —

Meyrink regényének sikerét alaposan kihasználta az üzleti vállalkozás. Wegener Pál kedvéért mozdídarabot csináltak belőle s a kiváló művész alakítása világhírű lett. Szállóige vált a — gölemből s a figuráját cipőkrémes skatulyákra nyomtatták. A népszerűségnek a zenitjén állt a — gölem, midőn a Király Színház kitűnő üzleti érzékkel megáldott igazgatója Beöthy László e népszerűséget kamatoztatni óhajtott. Megíratta Kövessy Alberttel: a Szulamith szerencsés kezű szerzőjével a kabalisztikus operettet.

Mindjárt megjegyezhetjük, hogy Kövessy Albertnek a Golemmel sem volt olyan szerencséje, mint a Szulamithal. Meyrink gyönyörű legendáját nem értette meg, könnyű kézzel elsiklott annak mely filozófiája fölött s meséjéből azt választotta ki, ami könnyű és felszínes. A gölem tragédiája ilyen módon megiehetesen érthetetlen lett, de a csokelyény beállítására lehetővé tette, hogy a szerző ott töljön bele énekszámokat, ahol jól esett neki.

A zene azonban figyelmreméltó. A keleties dallamok szépségei pompás hangszerelésben ragyognak s az aradi előadásban kiválóan érvényesültek. Kona mint Gölem maszkban játékban énekekben elsőrangú nyújtott. Átgondolt játékat, szép éneket ismételték tapsal tuntek ki a közönség. Várady Margit Mirjamja maga volt, a tiszta poézis, kristályosan tiszta hangja, üdén csungott s a viszonzlatást szeretetteljesen fogadta a közönség, most látszott meg igazán, hogy a művésznőt mennyire szereti R. Horváth Mici és Győző egy kedves mulatságos táncos párt alakítottak mókásan és kedvesen: minden táncuk és énekszámuk zajos sikert aratott. Az epizód alakoknak életet adtak Polgár Sándor, aki mint Prága rabbiája, Várnay, aki mint Ticho de Brache, Barics, mint Lincoln, a vőlegény, Járai, mint Irachim arattak tapsot és elismerést. A második felvonásban Dóri Tusi, Kinizsi Margit, Tomai Masa, és Tóth Böske szép táncát dicsérjük meg. A rendezés munkájáért Polgár Sándort illeti az elismerés, a zenekar vezetéseért és az énekszámok betanításáért pedig a darékkarmestert: Gallert Pált. A nyári színház teljesen megtelt.

Z. A.

Színházi heti műsor.

Pénteken: A Gölem, daljáték.

Szombaton: A Gölem, daljáték.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap, mint rendesen két előadást tart a tarsulat, délután félnyolc óraker a legnépszerűbb operett, a Csárdás királyné var műsoron, este pedig a Gölem daljátéknak van a sorozatos előadása. — A Gölem A nagy sikerrel bemutatott kitűnő daljáték újdonság, melynek bemutatás előadását zsutoit ház élvezte végig, a hét minden estéjén szinre kerül abban a pompás szereposztásban, mint a bemutatón volt: Z. Várady Margit, Horváth Mici, Róna, Győző, Barics, Járai S., Polgár S., Várnay stb.

* **Az Aradi Tükör e heti szenzációs száma** ma jelent meg, amely az ismert gabonarejtegetési ügyben újabb meglepő adatokat hoz fel színre. Nagyban növeli a lap érdekességét egy fényképlévétele, amely aligha volt a nagy nyilvánosság részére szánva. Ezenkívül több más cikk teszi változatossá az Aradi Tükör új számát.

* „Szervuszok lányok“, „Huzd, huzd“, „Ancsikám“, „Ha gondolsz az orgonákra“, „Messe mentél“, „Ki tudja merre“, „Lavotte szerelme“, „Stambul rózsája“, „Márványmenyasszony“, „Csárdáskirályné“, „Liebe in Schnee“, „Golem“ stb. Kerpelnél kaphatók.

HIREK.

— **A miniszterelnök távirata Aradra.** Esterházy Mór gróf miniszterelnök, az aradi választójogi blokk elnökéhez, Nagy Sándor dr. hoz a következő sürgönyt küldte: Örömmel vettem szives üdvözlőket, melyért halás köszönetet mondva, támogatásukat kérem.

— **Belépés a munkapártba.** A Budapesti Tudósító jelenti, hogy Károlyi Imre gróf főrendiházi tag bejelentette a nemzeti munkapártba való belépését.

— **Elismerés a sajtónak.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Gratz Gusztáv pénzügyminiszter a hatodik hadikölcson jegyzésének befejezése alkalmából levelet küldött, Rakossy Jenőnek, mint az Otthon írók és hírlapírók köre elnökének, Márkus Miksa a Budapesti Újságírók Egyesülete elnökének, Mihályi Agostonnak, a Pázmány egyesület elnökének, Szávay Gyulának a vidéki hírlapírók egyesülete elnökének és Károna Béának, a magyar szakírók egyesülete elnökének, amelyben köszönetét fejezi ki a kiváló jelentőségű nemzeti ügy érdekében kifejtett magbecsülhetetlen közreműködésért.

— **Az előfizetési negyed** alkalomával felkérjük azon t. előfizetőinket, akiknek lapelőfizetési hátralékuk van, sziveskedjenek az összeget legkésőbbi folyó hó 10-ig okvetlen beküldeni, mert ellenkező esetben lapunk küldését beszüntetjük.

— **Kitüntetés.** A király elrendelte, hogy az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért elismerésül Vámos Béla, egy honvéd gyalogdandár parancsokságánál beosztott 2. honvéd gyalogezredbeli vezérkarhoz beosztott századosnak az újlágos legfelsőbb dicséret elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett harmadszor tudtul adassék, hogy Kánva Géza 33. gyalogezredbeli hadnagynak az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért és kitűnő szolgálataért a legfelső dicséret elismerés tudtul adassék. ne. Jelűssig Ozkár 38-ik gyalogezredbeli századosnak az ellenséggel szemben vitéz és önfeláldozó magatartásáért, a koronás arany-éremkeresztet a vitézségi érdem szalagján és kardokkal, adományozta.

— **A zárórarendelés.** A hivatalos lap mai száma közli a tömördek agytépés és huzavona-izzadt termőföldjéből kisarjadt zárórarendeletet. Ezerint a záróra marad a régi, de a szórakozó-, mulató-, felolvasó-, hangverseny- és más efféle nyilvános termeket és helyiségeket éjjeli 11 óráig szabad nyitva tartani. A rendelet így hangzik:

A magyar királyi miniszterium 2.892/1917. M. E. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékosaságról szóló 1.676/1917. M. E. számú rendelet módosításáról: A magyar királyi miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a tüzelőanyagokkal való takarékosaság tárgyában 1.676—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet 3. §-át akként módosítja, hogy az összes szórakozó, mulató, felolvasó, hangverseny- és más efféle nyilvános termeket és helyiségeket éjjeli 11 órán tul nem szabad nyitva tartani. Ez a rendelkezés 1917. évi július hó 5-ik napján lép hatályba. Budapest, 1917. évi július hó 4-én. Esterházy Mór

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Nincs távol a háboru vége.

Hága. A német-angol értekezlet Hágában a foglyok kérdésére vonatkozólag nyolc pontban megegyezett. A hollandi kormány hajlandónak nyilatkozott arra, hogy ugymint Svájc 16000 polgári és hadifoglyot letelepít Hollandiában.

London. Atkinson minicions miniszter azokról a veszteségekről, amelyek az angol-amerikai minicions szállítást a szigorított tengeralattjáró harc következtében érték, a következő számokban nyilatkozott: Februárban a veszteség 5 százalék volt, márciusban pedig 4 százalék. Végül májusban a minicions szállítás 10 százaléka semmisült meg a tengeralattjáró harc folytán.

Genf. A francia hadügyminiszter tegnap a kamarában a békemozgajom növekedéséről szóló interpellációra kijelentette, hogy Franciaország szövetségeseivel együtt, — az oroszokat is beleértve, — abban a helyzetben van, hogy nagy és alaposan előkészített közös akcióval a háborút a végcél felé

közelebb hozza. A háboru vége még nincs itt, de nincsen távol.

London. A Reuter-ügynökség jelenté: Penfucund alelnök kijelentette, hogy hadivállalkozást akart indítani Peking ellen, amelynek végrehajtására a flotta és a hadsereg parancsnokai már megkapták parancsukat.

Berlin. Parlamenti körökben elterjedt hírek szerint a birodalmi kancellár szombaton szólal fel a birodalmi gyűlésben. A birodalmi gyűlés plénuma ma különben újra összejött. A gyűlést Kaempff elnök nyitotta meg.

Stockholm. Az orosz delegátusok tegnap Adler Viktor osztrák képviselővel tanácskoztak, aki előreláthatólag holnap utazik el. Weltner Jakab magyar delegátus ma este tanácskozott az orosz delegátusokkal. Ledebour és Bernstein német kisebbségi delegátusok elutaztak, a bolgár-német kisebbségi szociáldemokrata képviselő itt maradt még.

— **Tanulók kirándulása.** A közoktatásügyi miniszter rendeletére az aradi kir. főgimnázium, a helybeli tanulóifjúság hasznos és tanulságos foglalkoztatása végett a szünidő alatt egész napra kiterjedő kirándulásokat rendez tanárok vezetésével a város környékére. A kirándulások főcélja a hadi gyógynövények gyűjtése lévén költségek nélkül, minden önkéntesen résztvevő tanuló köteles egy alkalmas zacskót és egész napi élelmet magával hozni. Gyülekezés és indulás a kirándulások napján a Liceum térről reggel 7 órakor. A kirándulások sorrendje a következő: július 9-én Ó-Bodrogra, július 16-án a családi szőlőtelepre, július 23-án Óhatomra, július 30-án a katonai repülő telepre és augusztus 6-án Kísszentmiklósról a Kekecsi-tóhoz. Alkalmatlan idő esetén, a következő napon. Az igazgatóság.

— **Gyermeknapok Aradon.** Még csak egy nap választ el bennünket az aradi gyermeknapoktól és a rendező-bizottság már teljesen elkészült a nagyszerű programmal, amely a közönséget filléres adományaiért kellemes és változatos szórakoztatásban fogja részesíteni. Jeleztettük már, hogy a gyűjtést öt sátor táborból fogják irányítani az aradi jótékony egyesületek vezetői. A sátrakon kívül még a színházban és az Apolló moziban és a vasuti állomáson is fognak gyűjteni a gyermeknapok céljaira. A színházban és moziban a gyűjtés úgy történik, hogy a helyárakat erre az alkalomra néhány fillérrel emelik. A koronán aluli jegyeknél 10 fillért, az ennél drágább jegyeknél 20 fillért és a páholy jegyeknél 50 fillért ad a közönség jótékony célra. Meg kell említenünk, hogy a Minoriták temploma előtt az aradi katolikus háziasszonyok egyesületének vezetői, Lócs Rezsóné dr., Leitner Ernőné, Gyulányi Rezsóné és Keresztes Arzenné vezetik a fáradságos nehéz feladatot, a gyűjtés munkáját. A rendezőség, mely fáradhatatlan buzgósággal igyekezett változatossá tenni a programot, úgy szombatra, mint vasárnapra megnyerte az aradi 33. gyalogezred zenekarát, mely szombaton délután a Központi-kávéház, vasárnap délután pedig a kulturpalota előtt tart hangversenyt. Ezenkívül az aradi cigány-

zenekarok mindegyik sátornál a déli és esti órákban fogják szórakoztatni a közönséget. A gyermeknapok jövedelmének hetvenöt százaléka az Aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület, amely az aradi csecsemő diszpánzért tartja fenn, az Anyavédő Egyesület, a Nővédelmi Hivatal és a Patronázs Egyesület céljaira szolgálja, míg a fennmaradó huszonöt százalékot az Országos Gyermekvédő Liga rendelkezésére bocsátja a rendezőség.

— **Elnöki kivonata.** Az igazságügyminiszter Köves Mihály dr. aradi kir. járásbíró az aradi munkásbiztosítási választott bíróság helyettes elnökévé három év tartamára kinevezte.

— **Hegedűs örömszer ravatalára szánt kosszorura a következő soborszai lakosok adományoztak:** Muzsai Kor. 8 Tóth Pál Kor. 3, Freimayer Kor. 2, Káisel Kor. 2, Nagyné Kor. 2, Ifj. Erdélyi Gyula Kor. 2, Rosenbach Soma Kor. 5, Róth Mór Kor. 3, Szabenyi József Kor. 2, Kratzmanné Kor. 2, Klein Lóránd Kor. 2, Seidner Dezső Kor. 10, Sényi Miklós Kor. 8, Cserey Gyula Kor. 2, Suba Jenő Kor. 1, Bárdy Kálmáné Kor. 3, Kulász Lipót Kor. 10, Hexl Mayer Kor. 2, Nagy László Kor. 2, özv. Lénárd Lajosné Kor. 2, Wintarkócsa Antalné Kor. 3, Kierer Fidé Kor. 2, Teodorovits Romulusz Kor. 2, Hirschmann Márk Kor. 3, özv. Hegedűs Lászlóné Kor. 1, Osató Gábor Kor. 3, Kubinyi Ferenc Kor. 1, Hollósy Ignác Kor. 1, özv. Moskovitsné Kor. 2, Kiss József Kor. 5, Urdl Antal Kor. 5, Rudolf Nándor Kor. 5, Jackhni Jánosné Kor. 2, Haronyák Kor. 2, Kuran Mihály Kor. 3, Beketein Márk Kor. 2, Szporin Ferenc Kor. 1, Gelb Ignác Kor. 6, Marmorstein Adolf Kor. 5, Teodorovits Nándor Kor. 2.

— **Könyv- és zenemű ajándékok Kerpelnél.**

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS. Rekord bortermés.

— **Saját tudósítók telefonjelentése.** —

Az idei nagy szárazság, mely a gabonaművek fejlődésére rossz hatással volt, a szőlőtermést annyira feljavította, hogy ha az idő-

járás továbbra is ilyen marad, nagyobb esélyesek nem lesznek és a kései kőd és dér is elmarad. Olyan szőlőtermésre van kilátás, aminő már közel tíz esztendője nem volt. A száraz időjárás folytán a szőlőnek ártó peronospora sem lépett fel, úgy hogy igen sok gazdának permeteznie sem kellett az állam által rendelkezésre bocsátott rézgálicot sem vett igénybe. A szőlőtermés előrelátható rendkívüli bősége mellett azonban nagy aggodalommal tölti el a birtokosokat az a körülmény, hogy nincs hordó. Új hordókat nem gyártanak, a meglévők pedig rendkívül drágák, ha ugyan egyáltalán kaphatók. Sürgősen szükség volna tehát, ha a kormány még idejében gondoskodik megfelelő hordókészlet előállításáról, hogy a bortermelés előrelátható nehéz helyzetét megkönnyítse.

Az eddigi kilátások szerint az idei bortermés el fogja érni az öt millió hektolitert, de legalább is duplája lesz a tavalyinak. A Tokaj vidékén gyönyörűen állnak a szőlők, a gazdák azonban kétségbeesetten gondolnak arra, hogy az őrési terméshez szükséges hordókat és edényeket nem tudják majd beszerezni. Egyanis nemesak hordóhiány van, hanem üveg- és dugóhiány is, amikre sürgősen kell segíteni.

A várható rendkívüli bőséges szőlőtermés dolgában kérdést intéztünk a M. kir. országos központi mintapiace igazgatóságához, ahol a következőket mondták:

— A száraz időjárás következtében csakugyan kitűnő szőlőtermés várható. Ha a mostani állapot nem változik, az idei termés el fogja érni az 1908-iki rekordtermést. A kitűnő termés természetesen maga után fogja vonni a bor árának csökkenését. A bor ára most a nagybani eladásnál hordóban, literenként 3-6 korona, palackonként pedig 4-6 korona. A hadsereg ezer hektoliternként vásárolva 3 korona 40 fillérért veszi a bort. Természetesen a katonaság a legnagyobb fogyasztó. — A pécenyebor ára 7 deciliteres palackonként 4.60-8.— korona. — A szomorodni és aszubar feliteres palackját 20 koronáért adják el. 1908-ban, a rekordtermés idején, 26 korona volt a legjobb bor literének az ára, sőt egyes vidékeken a kölcsönadott hordók fejében kölcsöndíj címén ugyanannyi mustot is adtak a vásárlónak. A hordóhiányon azonban feltétlenül segíteni kell, mert kiderítésük most nincsen és dongafát sem gyártanak a háború óta, hanem csupán tázfát és talpfát termelnek. A hordó rendkívül drága, 6 és fél hektoliteres hordót 46-52 koronáért vásárolnak.

— **Új előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter Szondi Géza kisperegi lakosnak, mint a Lőkősbáztól Battonyán és Szemlekon át a Marospertig tervezett h. é. vasút létesítésére az érdekelt községek által kiküldött bizottság ügyvezető-elnökének a Múv. Lőkősbáza előmunkálati kiadványát Kerekes, Dombáros, — Kispereg, Reformátusdobegyháza, Torony, Battonya, Kispereg és Németpereg községek határain át Szemle községig s innen folytatva a Maros folyó ártudalásáig a Nagy-közé—aradi h. é. vasút Marospert állomásaig vezetendő szabványos, esetleg keskenyvágányú h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Szállítási engedélyhez kérvények.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt kereskedőket, iparosokat, vállalkozókat és szállítókat, hogy a hadsereg szükségleti cikkeinek Németországból való kibocsátásához szükséges kérvények számára új nyomtatványok irattak elő, melyek — korlátozott mennyiségben — a kamara irodájában a felelős rendelkezésére állanak.

A NYARI IDÉNY BEALTAVAL tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímküket, a hova a lap küldését kívánják, a pontos küldés szempontjából — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett. — a kiadóhivatallal közöljék. :-

MOZGÓKEPSZINHAZ.

Ibsen-dráma az Apollóban.

(Epizód az angol-norvég háborúból.)

Mint előre jeleztük: több oknál fogva szenzációs premierje lesz pénteken az Apollónak. Ibsen egyik leg híresebb költeménye a Terje Vigen kerül bemutatásra film-dráma alakjában. Aktuálisabb anyagot nem is kereshetett volna feldolgozása a Nordisk-filmgyár, amelynek márkája biztosítja a kép művészi színvonalát mint Ibsen költeményét. Aki ismert Ibsen klasszikus költeményét, tudja, hogy a hallhatatlan író az angol-norvég háborúból merített témát a Terje Vigen megírásához.

Az angolok 1809-ben tengeri uralmukkal gyalázatosan visszaélve, blokádták Norvégiát. A blokád szomorú napokat hozott Norvégiára, különösen a szegény partmenti halászokra, akik éhhalálnak néztek a szemébe. Terje Vigen, a bátor és becsületes halász elhatározza, hogy ő keresztültöri az angol hajóhadat. Apró esőnkjába ül és furtangos esellel sikerül neki átjutni az őrtárhoz angol hajók között. Dániában élelmiszereket vesz magához s haza akar térni. Már közel jár kis esőnkjával hazájának partjához, amikor az angolok észreveszik, elfogják. A becsületes norvég halász hiába könyörög a hajó parancsnokának, hogy engedje háza feleségéhez és gyermekeihez, az szívtelen, elutasítja magától s fogsába veti.

Terje Vigen csak öt év után tér haza fogságából. Feleségét, gyermekét már nem találja élve. Magabazárt, esődes ember lesz. Ismét a tengert járja. Egy alkalommal egy süllyedő yacht megmentésére siet. Terje Vigen felismeri egykori ellenségét és bosszút akar állni. De az anya magasra emeli kis gyermekét, akinek sikolya visszaemlékezteti Terje Vigent saját gyermekére, legyőzi a lelkében a háborgó indulatot és e nagy győzelem, melyet önmagán arat, megadja neki további napjaira az óhajtott lelki nyugalmat és bekességet.

NYARI SZINHAZ.

ARAD, 1917. évi július hó 6-án, pénteken:

A Gólem.

Daljáték 3 felvonásban.

:- Az előadás kezdete 7 és fél órákor :-

A szerkesztésért felél:

Stauber József.

Új könyvek.

* **Barta Lajos: Az Élet Arcza.** A nagy-sikerű „Szerelmem” és „Zsuzsi” kiváló szerzőjének: Barta Lajosnak új könyve jelent meg. Barta Lajos, az új magyar irodalom egyik legragyogóbb egyénisége. A Nyugat kiadásában megjelent vastkos kötet teljességében mutatja a kiváló író nagy erejét és fényes kvalitásait. Három nagyszabású és több rövidebb elbeszélést ad a jeles író. Mindégükben az Élet arcát fordítja felénk s emberi sorsok mélyére világít. A „Mátyás király lovagjai”, „Evelin”, „Macskazug” fénylő ékkövei a nagyszerű kötetnek. A kötetnek, amelyet Gara Arnold rendkívüli finom művészeti címrajza díszít, 4 korona az ára és megrendelhető a Nyugat kiadóhivatalában (Bpest, Vilmos császár-ut 51.) és minden könyvkereskedésben is megszerezhető.

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legtartalmasabb, legkedveltebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona
Fél évre 18 korona
Negyed évre 9 korona
Egy órára 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Teljesen jókában levő, alig használt, 1000 kg. horderejű „Schember“-féle

tolószulymérleg,
továbbá egy triór és egy rosta

eladó.

Reusz Mór és Fia

oégnél 4437

Arad, Boros Béni-tér 12.

14109—1917. kh.

Hirdetmény.

A beállott melegebb időszakra való tekintettel a járványos betegségek ellen való intézkedés szempontjából, a fennálló törvényes intézkedések és kormányrendeletek alapján a közegészség és köztisztaság megővése érdekében a következőket rendelem:

1. Tilos bármilyen szemetet, söpredéket, hulladékot, gyümölcshéjat, papírhulladékot a ház belsejéből az utcára vagy közútra lerakni, a nyilvános csatornába bedobni, szennyvizet az utcára kiönteni.
2. Az udvarokat tisztán kell tartani.
3. Lakhelyiségek állandóan tisztán tartásának, gyakran szellőztetésnek.
4. A háztartás szenny- és lötyedék vizének a csapadékvizek levezetésére szolgáló csatornába való beöntése szigorúan tilos.
5. Csatornázási hálózaton kívül eső árnyékszék és vízöblyeket állandóan tisztán tartani, karbóval, mésszel vagy vasgálic oldattal fertőtleníteni.
6. Sertés és baromfi órák, baromfiketrecek naponként tisztítandók, az összegyűlt trágya legelő minden másodnap kihordandó.
7. Az udvaron levő nyílt folyókákat naponta felszerni és fertőtleníteni kell.
8. Csontokat, rongyokat, beleket és bőrt, nemkülönben más bünt terjesztő anyagokat a város területén gyűjteni és raktározni tilos.
9. Nyílt kutak befödendők. Tilos kut mellett ruhát mosni.
10. A vízöblítés és klozetek öblítő-készülékai állandóan jókarban és használható állapotban kell hogy legyenek.
11. Sütők, mésszárosok, hentesek, cukrásszok, kávéosok és vendéglősök általában mindazok, akik élelmi cikkek és italok eladásával és előállításával foglalkoznak, kötelesek műhelyeket, árusító helyeket, az azokhoz tartozó férőhelyeket, kamrákat, pincéket stb. tisztán tartani. Közfogyasztásra szánt élelmi cikkek u. m. húst, húsmeleket, tejet, tejtermékeket, cukorneműket, sütemény és gyümölcsféléket úgy az üzletekben, mint nyilvános helyeken, valamint utcákon, tereken és piacokon történő árusításnál állandóan vászonnal, tüllal vagy üveggel kell letakarni úgy, hogy azokat por és piszok, legyek stb. be ne lephessék.
12. Általában felhívom a közönség figyelmét arra, hogy egészségének megővése érdekében helyesen cselekedjen, ha a házon kívül beszerzett élelmiszereket forralás, főzés, vagy sütés útján ártalmatlanokká teszi, mert ezután a fertőző bacilusok csírái eöletnek.

Nyers ételek, romlott, vagy soká állott eledelék és éretlen gyümölcs elvezetésétől tartózkodjunk.

Kutakból származó ivóvizet ajánlatos felforralni és lehűteni.

Különösen és nyomatékosan ügyeimbe ajánlom a közönségnek a lakás és környezet tisztaságán kívül a testi tisztaságot, a mely már magában is fél egészség.

Figyelmeztetem végül a közönséget és az 1876. XIV. t. c. 80. §-a, valamint az ez alapján kiadott kormányrendeletekre hivatkozással szil-

goru kötelességévé tessek mindenkinek, hogy a tudomására jutott fertőző betegségeket, u. m.: kolera kiütéses tifusz, hasi tifusz, vérhas, himlő, visszatérő láz, járványos gerincgyömb (nyakssirtmerevedés) vagy ezen betegségekre gyanusakat hivatalomnál, esetleg az orvosi hivatalnál vagy a kerületi tisztviselő orvosnál haladéok nélkül bejelentse. Mindenki, aki a tudomására jutott ragályos betegnek bejelentését elmulasztja, az 1876. XIV. t. c. 7. §-a alapján 600 koronáig terjedhető és 60 napi elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel fog sújtani.

Arad, 1917. június hó 17.

Greén, főkapitány.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkórós gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosító szer, finom fűszeres ízű, zsongitó, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbeteg részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepsin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepsin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlatos. Egy palack ára: 3 kor. 80 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Cognac:

Koglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Weiszberger Sámuel
utódánál

Körösölgyi Pálinkaraktár
Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Gépolaj,
Hengerolaj,
Tovotte gépszir,
Kocsikenőcs,

állandó nagy raktár 1181

Hubert József
Arad.
Telefon 262. szám.

Esetkérdéseket vesz
ujat és használtat.

Arajánlatok

Glück Rezső
szeszgyára 4443

Gyulafehérvárra küldendők.
527—1917. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké kösterain és közutain lévő vadgesztenye fák eszdel termésének gyűjtésel jogára folyó év július hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokbán.

Az árverésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1917. évi június hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

AUFRICHT MIKSA

tűzifa, épületfa, szerszám- és műbutorfa kereskedő

ARAD, Kossuth-utca végén (ó-temető előtt.)

Városi és megyei telefon 68.

Ajánl kocsigyártó iparhoz tartozó faanyagokat, u. m.: köris lécszát, köris- és bükkfa kerékalpat, küllöt, bükkhastványt, gombolyú és faragott nyírfarudat, ökörjármokat, továbbá gazdasági faárukat, u. m.: kapa-, kaszanyél, rudfak (hordáshoz és vendégoldalnak.) gabonalapát, geroblye, talicska, nyírfasapru, stb.

Gyors- és pontos kiszolgálás. Ajánlatokkal szívesen szolgálok.

14880—1917.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékezteti József főherceg ur O. cs. és kir. fensége honvédfőparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül, létesített alapítványi helyek közül, jelenleg az Erzsébet leány árvaházban egy hely kerülhet betöltés alá, mely helyre ezennel pályázat hirdettetik.

Az árvaházba való felvétel kérelmeket igazolandó:

- a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója,
- b) vagyontalanság,
- c) félárvánál (akik tudtunk apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága,
- d) hogy az árva 6. életévét már betöltötte és hogy a 12. életévet még túl nem haladta,
- e) hogy ép testi és elméjű, a himén szűz, vagy elvett nővel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatalósággal hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kéllően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szálló vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó év július hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur O. cs. és kir. Fenségehez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi hely az 1917—1918. tanév kezdetén lesz betöltendő s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági nton fogja értesíteni.

Arad, 1917. június hó 2.

A város tanács.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcórt vakító fehérre varázsolja és eltüntet mindenféle arctisztatlanságot. **Ara egy tégelynek 2—K.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az
Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS-sal.**
Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerüzében

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Pk. 1087/3—1917. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében eszennel közhírré teszi, hogy a körösbökényi kir. járásbírósnak 1917. Pk. 1087/1. sz. végzése következtében Dr. Dán Szabin körösbökényi ügyvéd által képviselt Mária Juonné és Jencsekné Mária végrehajtató javára 24. h. sz. lakos ellen 105 kor. s jár. erejéig 1917. évi május hó 5-én fogantatott kötelezési végrehajtás utján költögték és 800 koronára becsült követelés ingóság, u. m.: 2 drb. fűző, borjúnyílvasár árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a körösbökényi kir. járásbírósnak Pk. 1087/3—1917. számú végzése folytán 105 kor. tőkekövetelés, eddig összesen 32 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Alsószakács községben adós lakásán leendő megtartására 1917. évi július hó 16-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók eszennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvények 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek előgnak adni. Becsáron alól elvett adósnak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoghatatták és azokra kötelezési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elbendeltetik.

Körösbökény, 1917. évi június hó 27-ik napján.

Tomits János,
kir. j. b. kiküldött.

4438

31529—1917. kh.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a 11. F. sz. német katonai kórház, mely a Teleky-utca 27—28. sz. a. lévő gör. kel. román leányiskolában volt elhelyezve, Aradról való eltávozásakor ezen intézet udvarán egy ismeretlen egyéntől kikölesndött szekeret hagyott hátra.

Felhívom a szeker tulajdonosát, hogy tulajdonjogát hivatalomnál 1 év és 1 nap alatt igazolja, most ellenkező esetben a szeker mint gazdátlan, nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Arad, 1917. június hó 18-án.
Groen, Könyvtár

Földbirtokosoknak

30 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 5-86% annuitás 99% árfolyam
68 évre 4-85 annuitás 96% árfolyam
68 évre 5-58 annuitás 90% árfolyam mellett, továbbá aradi és békéscsaba házakra 50 évre 6% annuitás 98% árfolyam mellett törlesztéses kölcsönöket folyosított s parcellázásokat vállal

Bonyhádi József

Kapa-utca 47. d. a. 2-től.
Válaszbélyeg.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetésért ára 3 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

Körösöknek

Ott lesznek várjon. 4448

"Bőveges"

Levél várja a kiadóban. Mignon. 4439

Alkalmazást keres.

Intelligens

idősebb nő, gyermek mellé, esetleg házi-kezelőnek vagy főzőnőnek ajánlkozik. Cím: Kis Ernő-utca 4/b. Cseléd-otthon. 4441

Szabadságot

vizag, gépkocsizó, ki a cséplésben teljesen gyakorlott, állást keres. Reoski Pál, Arad, Árpád-ter 2. 4446

Vizsgálott gépész

csépléshez ajánlkozik, gépjavitást is elvállal. Cím a kiadóban. 4406

Gabonaszűrtőben

jártas hadmentes egyen, több évi gyakorlatjal állást keres. Klein Izidor, Bocskai-ter 5. Arad. 4415

Alkalmazást nyer.

Német kisasszony

naponta egy órára 2 gyermek mellé kerestetik. Müller Imgy, Var. 4445

Kihirdők.

kocsisok és munkások felvételnek az Aradi vendéglők szakkvizsgájában, Arad, Batthyány-utca 22. 4447

Kisasszonyt

keresek 3 éves fiam mellé. Dr. Kihényiné, Salacz-utca 4. 4449

Intelligens

fiatal ember délutánra egy nagyobb fiu mellé kerestetik. Cím a kiadóban. 4450

Munkásokat

alkalmas Andrásyi pezsgőgyár. 4416

Nyomda- tanulóknak

felvételt két fiu, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

4 vagy 5 szobás lakást

keresnek aug. vagy nov. 1-re. Hazal-Fatermelő R.-T. Telefon 6. 4381

Kiadó lakás.

Kéi elegánsan bútorozott

utcai szoba, azonnal kiadó. Andrásy-ter 20., II. em., 14. aj. 4324

Ingatlan.

A Batthyány-utcaiban

egy magas földszintes magánház, mely áll 4 szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekből, továbbá egy kisebb lakásból, 255 □-ös udvarral és 355 □-ös kerttel, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4431

Bevárosban

2 utcára eső emeletes és földszintes bérház nagy udvarral, könnyű feltételek mellett 40.000 koronáért eladó. Bővebbet a kiadóban. 4433

Üzletek.

Ópécskán

egy jóforgalmu vegyeskereskedés, tőzsde és italmérészel összekötve, betegség miatt kiadó, vagy házval együtt eladó. Ertekezni lehet Hirschl Gézánál, Ópécskán. 4440

Vétel és eladás.

Eladó

alig használt fehér gyermekrocsi. Pécska-ut 2., I. em. 4442

Vasárnap,

6 hó 8-án, Kossuth-u. 49. sz. sz. alatt 3 hónapos bernáthegyi kutyák eladók. 4444

Butorok

és kanári madarak eladók. Flórián-utca 11. sz. 4457

Egy alig használt egyenáramú

2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

6 koronáig

fizet egy gramm aranyért Bránás éris-és ékszerész Arad, József főherceg-ut 12. sz. 4197

Eladó

egy 8-as cséplőszekrény jól kijavítva, Lővész-utca 5/b. 4371

Egy tizedes mérleget,

használt mérlegkannákat, mézet és viaszt bármily mennyiségben veszek Haber Samuel, Fábán L-utca 4-5. Révay-u. bejárat. 4397

Vadásztegyverhes

16-os és 12-es Lancaster töltény és sörét eladó. Codilla. József főherceg-ut 10. 4265

Cigaretta hávelyek

képeslapok, levélpapírok és más papír-árak legelőnyösebb bevásárlási forrása. Beak Béla könyv- és papirkereskedésében, Forray-utca. Telefon 902. 871

Harisnyák.

Vajdai musslin florr fekete harisnyák 6.50 fillérért beszerezhető a Marosparti áruházban, Forray-utca, Gróf Hunyady-palota. 2861

Tégla

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos árban kapható. Jiraszek iroda Lovardá-u. L. szám, telefon 1097., vagy Lázár iroda, Hasszinger-utca 5. szám, telefon 747. szám. 3783

Gyógyászat.

Hehs Vasas chinabera.

Suveren szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer máj- és vesztörések- és minden fertőzőből eredő meg- betegedés ellen ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 4.- kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Az anjel

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Az Anusol

pranyér-kapokát mindezen pótolják a Haemoroidál-kupok, azonos összetételűek folytan hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Ruh és viasketogség

elleni fehér kenőcs kapható egyedül reonc-teri Vajdita-gyógyaszterában. Kis tégely 2 korona, nagy tégely 3 korona 50 fillér. 6171

Ujságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nagy és kis

registerkasszát

új vagy használt állapotban visszavessz vagy kioszereli National Register Kassen Gesellschaft m. b. h. Wien VII., Siebensterngasse 31.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.58
Személyvonat este 7.48

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 1.18

Brádról Aradra érkezik:	
Személyvonat délelőtt	10.00
Személyvonat este	7.38
Aradról Pankotára indul:	
Reggel	8.26
Aradról Pankotára érkezik:	
Délelőtt	9.54
Pankotáról Aradra indul:	
Délután	2.13
Pankotáról Aradra érkezik:	
Délután	3.43
Aradról Ujszentannára indul:	
Délután	5.30
Aradról Ujszentannára érkezik:	
Este	6.10
Ujszentannáról Aradra indul:	
Este	6.22
Ujszentannáról Aradra érkezik:	
Este	6.58
Borosjenőről Csermőre indul:	
Vegyes vonat délelőtt	9.32
Vegyes vonat délután	5.32
Csermőről Borosjenőre indul:	
Vegyes vonat reggel	6.32
Vegyes vonat délután	4.29
Mezőhegyesről Kétegyháza indul:	
Motoros vonat reggel	8.37
Motoros vonat este	6.20
Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:	
Motoros vonat reggel	6.10
Motoros vonat délután	4.10
Ujszentannáról Kétegyháza ind.:	
Motoros vonat reggel	9.25
Motoros vonat este	7.00
Kétegyházáról Ujszentannára ind.:	
Motoros vonat reggel	6.00
Motoros vonat délután	4.00
Borossebesről Menyházára indul:	
Vegyesvonat délelőtt	9.00
Menyházáról Borossebesre indul:	
Vegyesvonat délután	2.39

6689—1917. bjh. szám.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből. közhírré teszem, hogy: szénát, vagy gabonaneműeket éjjel a földelről csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad. Erő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos. Szalmás gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik. A szérus helyeken összehordott gabonaneműek akként helyezendők el, hogy az asztag végek között legalább 6 m. üres hely legyen. A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy feckendőt készenlétben tartani kötelea.

Gőzerő által (lokomobil), vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul zároló horgonybádógból vagy keményfából készült mentőszekrényt felszerelve kötelea tartani. Amennyiben mentőszekrény vagy kötszerdobos már volna készenlétben a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem kötelea.

Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszeresek kellő módon való használhatása céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2, illetőleg a fentebb említettekél egy egyén még pedig első sorban a gépész az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon.

A cséplőgépénél, valamint az asztagok között dohányozni tilos. A géptulajdonos a cséplőgépénél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadogatókat, ugyszintén a szecs kavágó gépnél alkalmazott etetőt kötelea az országos gazdasági munkás cselédségélyező pénztárnál baleset esetére biztosítani. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogatónak, illetőleg jogutódainak, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül öt különben semmiféle gondatlanság sem terheli. A cséplőgépeket csak képesített gépészek, fűtők kezelhetik.

Erzsébet, Sága és Gáj külvárosokban, végül Poltura városrészben a takarmány boglyákban, vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy a kazal és az ezt környező épületek közt legkevesebb husz méter üres tér marad több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1917. évi június hó 11-én.

Greén, főkapitány,